Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2026

386

Besluit van 10 november 2026, houdende wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit in verband met de instelling van een landelijk natuurregister

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 3 februari 2026, nr. WJZ / 103607174;
Gelet op de artikelen 2.3, 2.24, 20.6 en 20.10 van de Omgevingswet;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 13 mei 2026 nr. W11.26.00030/IV);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 6 november 2026, nr. WJZ / 107775496;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I (WIJZIGING BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING)

Aan afdeling 11.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden de volgende artikelen toegevoegd:

Artikel 11.74 (gegevensverzameling gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving)

1. De gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving verzamelt gegevens over waarnemingen in Nederland van:
a. vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
b. dieren en planten van de soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn, bijlagen I en II bij het verdrag van Bern en bijlage I bij het verdrag van Bonn;
c. dieren en planten van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten, genoemd in bijlage IX bij het Besluit activiteiten leefomgeving of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet;
d. in het wild levende dieren en planten van uitheemse soorten;
e. verwilderde dieren; en
f. dieren en planten van andere van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dan bedoeld in de onderdelen a tot en met e, en in de natuur in Nederland voorkomende schimmels.
2. De gegevens bevatten in ieder geval de waargenomen soort en de locatie en datum van de waarneming.

Artikel 11.75 (landelijk natuurregister NDFF)

1. Er is een landelijk natuurregister.
2. Het register wordt beheerd door de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving.
3. Het register bevat in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 11.74.
4. De beheerder stelt een kwaliteitssysteem vast waaraan de gegevens voldoen.
5. Het register is voor een ieder langs elektronische weg toegankelijk. Een uitzondering geldt voor gegevens over waarnemingen met betrekking tot kwetsbare soorten:
a. waarbij openbaarmaking een structureel risico vormt op de achteruitgang van de betreffende soort of hun populaties, in welk geval de gegevens vervaagd in het register worden weergegeven;
b. waarbij openbaarmaking een structureel risico vormt op het verdwijnen van de soort en het een soort is die nieuw in Nederland is of slechts een beperkt aantal populaties in Nederland heeft, in welk geval de gegevens niet in het register worden weergegeven;
c. in andere bij ministeriële regeling aangewezen gevallen.
6. Bij ministeriële regeling:
a. wordt voor de gevallen, bedoeld in het vijfde lid, tweede volzin, onder c, bepaald of de gegevens niet of vervaagd worden weergegeven in het register;
b. worden regels gesteld over de bekendmaking door de beheerder van de lijst met kwetsbare soorten waarop het vijfde lid, tweede volzin, van toepassing is;
c. worden voorwaarden gesteld voor toegang tot de gegevens waarop het vijfde lid, tweede volzin, van toepassing is;
d. worden regels gesteld over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder grote verzamelingen van gegevens, bedoeld in het derde lid, met uitzondering van de gegevens, bedoeld in het vijfde lid, tweede volzin, beschikbaar kunnen worden gesteld.

ARTIKEL II (WIJZIGING OMGEVINGSBESLUIT)

Aan paragraaf 10.8.3a van het Omgevingsbesluit wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 10.36f (verstrekking van natuurgegevens door provincies en Rijk)

Gedeputeerde staten en Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur verstrekken de gegevens die zijn verkregen in het kader van de monitoring en de gegevensverzameling, bedoeld in de artikelen 11.67, tweede lid, en 11.69, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, aan de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving voor zover deze gegevens gaan over het voorkomen van de in artikel 11.74 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde soorten.

ARTIKEL III (INWERKINGTREDING)

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

’s-Gravenhage, 10 november 2026

Willem-Alexander

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen

Uitgegeven de *achttiende* november 2026

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

stb-2026-386
ISSN 0920 - 2064
’s-Gravenhage 2026

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit besluit bevat wijzigingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) in verband met het instellen van een landelijk natuurregister dat wordt beheerd door de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving. Daarnaast bevat dit besluit een wijziging van het Omgevingsbesluit in verband met het verstrekken van natuurgegevens die worden opgenomen in het natuurregister. Het natuurregister krijgt de naam «landelijk natuurregister NDFF», aangezien het register voortbouwt op de eerdere, private Nationale Databank Flora en Fauna (dat werd afgekort als NDFF). Met het onderhavige besluit krijgt de NDFF een wettelijke verankering. Daarmee zijn de verantwoordelijkheden voor het beheer van en de toegang tot het register structureel geregeld. Dat geldt ook voor het verstrekken van natuurgegevens door gedeputeerde staten van provincies en de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (hierna: LVVN).

Het landelijk natuurregister NDFF bevat gegevens van waarnemingen van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten in Nederland. Het heeft als doel om deze natuurgegevens digitaal te ontsluiten voor gebruik door burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties, overheden, onderzoekers en onderwijsinstellingen. De gegevens kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden in vergunningprocedures, bij het opstellen van beleid en het vaststellen van relevante beschermingsmaatregelen of om een inschatting te maken van de verspreiding van planten- of diersoorten bij wetenschappelijk onderzoek.

Het natuurregister NDFF wordt onder andere gevuld met gegevens van soortenorganisaties en Sovon Vogelonderzoek Nederland en met monitoringsgegevens die beschikbaar zijn bij gedeputeerde staten van provincies en de Minister van LVVN.[1] In een later stadium kan dit, met een aanvulling op het Omgevingsbesluit, uitgebreid worden met gegevens die door diverse bestuursorganen verkregen worden in het kader van het beslissen of adviseren op een aanvraag om een omgevingsvergunning en met gegevens over de ontwikkeling van stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden verzameld door bestuursorganen anders dan gedeputeerde staten van provincies. Hierover zullen nog gesprekken op bestuurlijk niveau worden gevoerd en moet besluitvorming nog plaatsvinden. Daarvoor zullen de ervaringen die met onderhavige AMvB worden opgedaan mede als basis dienen.

Het register is niet dekkend voor mariene soorten. Deze waarnemingen worden opgeslagen in het Informatiehuis Marien. Waarnemingen in de overige (niet mariene) wateren, zoals plassen, meren en estuaria die gedaan worden om de waterkwaliteit te bepalen, worden opgeslagen in het Informatiehuis Water. In de toekomst zal bekeken worden of het nodig is om de Informatiehuizen Water en Marien en het natuurregister NDFF beter op elkaar af te stemmen.

---

[1] Met soortenorganisaties worden bedoeld: de Zoogdiervereniging, Stichting Natuuronderzoek Nederland, de Vlinderstichting, EIS Kenniscentrum Insecten, Stichting ANEMOON en de Bryologische en Lichenologische Werkgroep van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (BLWG).

De nieuwe artikelen in het Bkl en het Omgevingsbesluit over het natuurregister vormen het sluitstuk van de transitie van de voormalige, private NDFF waarvoor door gebruikers betaald werd om natuurgegevens beschikbaar te krijgen, naar een centraal, landelijk natuurregister NDFF met natuurgegevens die voor een ieder gratis toegankelijk zijn.

In het navolgende wordt achtereenvolgens nader ingegaan op:
– de voorgeschiedenis van het landelijk natuurregister NDFF (hoofdstuk I, paragraaf 2);
– de regeling in het Bkl en het Omgevingsbesluit (hoofdstuk I, paragraaf 3);
– de verhouding tot andere wetgeving (hoofdstuk I, paragraaf 4);
– de gevolgen voor de regeldruk en het advies van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (hoofdstuk I, paragraaf 5);
– de uitkomsten van de internetconsultatie (hoofdstuk I, paragraaf 6);
– de parlementaire voorhang (hoofdstuk I, paragraaf 7);
– de inwerkingtreding van het onderhavige besluit (hoofdstuk I, paragraaf 8); en
– de artikelsgewijze toelichting (hoofdstuk II).

2. Voorgeschiedenis landelijk natuurregister NDFF

Voor burgers en ondernemers is vrije toegang tot natuurgegevens belangrijk om beter inzicht te krijgen in hun directe omgeving, zodat zij daar bij de vormgeving en locatiekeuze van projecten en andere activiteiten rekening mee kunnen houden. Overheden hebben natuurgegevens nodig bij de beoordeling van vergunningaanvragen, de ontwikkeling van initiatieven en beleidsvorming. Dat is van belang op gebiedsniveau, maar ook bij grote maatschappelijke opgaven als woningbouw of de energietransitie. Onderzoekers en studenten zijn beter in staat om onderzoek te doen naar natuurwaarden als openbaar is waar en wanneer bepaalde soorten waargenomen zijn, zeker als de gegevens van alle soortgroepen, de monitoringsmethoden en de bronhouders bij elkaar staan in één centraal natuurregister. Gezien het belang dat de NDFF zo snel mogelijk toegankelijk is, is de private NDFF in februari 2025 voor iedereen opengesteld.[2] Met deze AMvB is er een wettelijk verankerd, publiek natuurregister NDFF dat blijvend toegankelijk zal zijn.

Eén en ander sluit aan bij de ontwikkelingen die de afgelopen decennia al in gang zijn gezet. In 2006 werd de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) door het toenmalige ministerie van LNV in het leven geroepen om kennis over de in Nederland aanwezige planten- en diersoorten te verzamelen en toegankelijk te maken. In 2007 werd gestart met de bouw van de private databank NDFF. Deze databank moest voorzien in de steeds groter wordende behoefte aan betrouwbare natuurinformatie, mede ter ondersteuning van de uitvoering en toepassing van de natuurwetgeving, destijds de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet. De bestaande opslagsystemen en gegevensbestanden waren hiervoor niet meer toereikend.

De GaN werd eind 2013 opgeheven, waarna een consortium van publieke en private partijen besloot de NDFF te handhaven, vanwege de grote maatschappelijke waarde van de databank. Na de decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies werd de instandhouding van de private NDFF vooral als een belangrijke verantwoordelijkheid van de provincies gezien. Daarom is in 2021 de NDFF-organisatie ondergebracht bij IPO/BIJ12, een uitvoeringsorganisatie van het Interprovinciaal Overleg (IPO).

---

[2] Kamerstukken II 2024/25, 33 575, nr. 418.

De private databank NDFF bevatte vele miljoenen natuurgegevens. Doordat deze gebundeld waren in één databank kwamen de gegevens gemakkelijker beschikbaar dan wanneer ze over vele gegevensbronnen verspreid zouden zijn gebleven. De stichting NDFF speelde een belangrijke rol bij de validatie van de gegevens. Gaandeweg werd de NDFF onmisbaar voor onder meer vergunningprocedures. Overheden, kennisinstituten, terreinbeherende organisaties, nutsbedrijven en ecologisch adviesbureaus konden een betaald abonnement afsluiten en kregen daarmee toegang tot alle data in de NDFF. Verder waren er diverse kosteloze mogelijkheden voor verschillende belanghebbenden om een gegevensaanvraag te doen bij de NDFF. Daarnaast kon iedereen een betaalde gegevenslevering aanvragen.

Vanuit de politiek kwam er eind jaren '10 belangstelling voor de openstelling van de NDFF in verband met de stikstofproblematiek. In een aangenomen motie werd de regering verzocht om samen met de provincies en andere belanghebbenden te onderzoeken hoe op korte termijn voor particuliere initiatiefnemers zo volledig mogelijk open toegang tot de bestaande natuurgegevens in de NDFF georganiseerd kon worden.[3] Daaropvolgend konden particuliere initiatiefnemers vanaf juli 2020 een kosteloze aanvraag indienen voor natuurgegevens die zij nodig hadden in verband met stikstof-gerelateerde vergunningtrajecten onder de toenmalige Wet natuurbescherming. De toenmalige Minister voor Natuur en Stikstof deed vervolgens in 2022 de toezegging dat de natuurgegevens in de NDFF gratis beschikbaar zouden worden gesteld voor iedereen.[4] Daarna verzocht het lid Van der Plas het kabinet in 2023 om te onderzoeken hoe de NDFF versneld opengesteld kon worden voor volksvertegenwoordigers en het publiek.[5]

Door het vorige kabinet is dit verder in gang gezet. Op 11 februari 2025 is de private NDFF openbaar toegankelijk geworden.[6] Om dit mogelijk te maken is er een tijdelijke bestuurlijke overeenkomst gesloten tussen de toenmalige Staatssecretaris van LVVN en gedeputeerde staten van provincies.[7] Dit ter overbrugging van de periode tussen het moment van feitelijke openstelling en het moment van juridische en organisatorische verankering van de databank.

De openstelling in februari 2025 betrof een belangrijke stap in de transitie van de private databank NDFF naar een juridisch en organisatorisch verankerd, openbaar natuurregister NDFF. De structurele juridische verankering is gerealiseerd met onderhavige AMvB. Gezien de decentralisatie van het natuurbeleid is bepaald dat het beheer van het natuurregister bij de provincies hoort. Daarom hebben provincies de organisatorische verankering voor hun rekening genomen. Deze verankering heeft de vorm van een gemeenschappelijke regeling die in deze AMvB wordt aangewezen als de beheerder van het natuurregister NDFF. Deze heet «gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving». Daarmee is de juridische en organisatorische verankering voltooid.

---

[3] Motie van lid Schalk c.s. van 17 december 2019 (Kamerstukken I 2019/2020, 35 347, nr. M).
[4] Tweede Kamerbrief Natuurbeleid van 7 juni 2022 (Kamerstukken II 2021/2022, 33 576, nr. 271).
[5] Motie van lid Van der Plas c.s. van 23 februari 2023 (Kamerstukken II 2022/2023, 34 682, nr. 118).
[6] https://florafaunaverkenner.nl/
[7] Stcrt. 2025, nr. 9635.

3. Regeling in het Bkl en het Omgevingsbesluit

3.1 Aansluiting bij het stelsel van de Omgevingswet

De natuur maakt onderdeel uit van de fysieke leefomgeving. Er is dan ook voor gekozen om het landelijk natuurregister NDFF juridisch te verankeren binnen het stelsel van de Omgevingswet (Ow), in welk stelsel ook de regels met betrekking tot natuurbescherming en taken en bevoegdheden ter zake zijn opgenomen. Hiertoe zijn hoofdstuk 11 van het Bkl en hoofdstuk 10 van het Omgevingsbesluit aangevuld. Hoofdstuk 11 van het Bkl stelt eisen aan monitoring en het verzamelen van informatie. Die eisen hebben onder meer betrekking op het monitoren van natuur. In hoofdstuk 10 van het Omgevingsbesluit zijn de procedurele bepalingen geregeld, onder meer ten aanzien van het verstrekken en beschikbaar stellen van gegevens die worden verzameld voor onder andere monitoring.

Artikel 20.6 van de Ow biedt de grondslag om regels te stellen ten aanzien van gegevensverzameling en het ter beschikking stellen van deze gegevens aan anderen. Artikel 20.10 in samenhang met artikel 2.3, derde lid, van de Ow biedt de grondslag om het register en de inhoud daarvan per AMvB te regelen. In hoofdstuk 11 van het Bkl worden deze regels middels deze AMvB opgenomen. Op grond van artikel 2.24 van de Ow heeft het Rijk de bevoegdheid om regels te stellen over de uitoefening van taken of bevoegdheden door de gemeenschappelijke regeling, zoals voorzien in het nieuwe artikel 11.75, tweede, derde en vierde lid, van het Bkl. Op grond van artikel 20.10, derde lid, van de Ow kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld ten aanzien van, onder meer, de in het register op te nemen gegevens, de toegankelijkheid en de weergave van gegevens en de verstrekking van gegevens aan derden. Aan deze mogelijkheid wordt invulling gegeven met het nieuwe artikel 11.75, vijfde en zesde lid, van het Bkl.

Een register in de zin van de Ow is «een openbare bron met feitelijke informatie over de fysieke leefomgeving». Het landelijk natuurregister NDFF valt binnen de reikwijdte van deze definitie en draagt bij aan de maatschappelijke doelen van de Ow. Het betreft dan onder meer de bescherming en verbetering van het leefmilieu en het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur.[8] De informatie uit het natuurregister faciliteert de verschillende instrumenten van de Ow om die doelstellingen te bereiken. Daarbij kan gedacht worden aan het opstellen van de omgevingsvisie, de invulling van programma's – zoals soortenbeschermingsprogramma's – gericht op het bereiken van de natuurdoelstellingen en het bieden van handvatten voor maatwerkregels en maatwerkvoorschriften ter invulling van de algemene zorgplichten. Verder biedt het natuurregister ondersteuning bij het vooronderzoek of een omgevingsvergunning is vereist en bij aanvragen van omgevingsvergunningen, in het bijzonder de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit en de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. Ook sluit het register aan bij de monitorings- en rapportageverplichtingen zoals die al in het Bkl zijn opgenomen voor natuur.[9]

De regels zoals die in het Bkl en het Omgevingsbesluit zijn opgenomen over het landelijk natuurregister NDFF sluiten grotendeels aan bij de NDFF zoals deze als private databank in de praktijk in werking was, en bieden

[8] Artikel 1.3, van de Ow.
[9] Artikel 11.67, tweede lid van het Bkl.

een publiekrechtelijk kader dat de instandhouding en werking van de databank ook voor de toekomst verzekert. De nieuwe artikelen 11.74 en 11.75 van het Bkl en artikel 10.36f van het Omgevingsbesluit worden in de navolgende paragrafen verder toegelicht.

Paragraaf 3.2 bespreekt welke gegevens van welke soorten de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving verzamelt, zoals geregeld in artikel 11.74 van het Bkl. In paragraaf 3.3 wordt de instelling en de verantwoordelijkheid voor het beheer van het natuurregister NDFF uiteengezet. Dat is geregeld in artikel 11.75, eerste en tweede lid van het Bkl. In paragraaf 3.4 wordt ingegaan op artikel 11.75, derde en vierde lid van het Bkl. Daarin wordt geregeld welke gegevens het register in ieder geval bevat, evenals de kwaliteitsborging daarvan. Paragraaf 3.5 gaat over de toegang tot het natuurregister NDFF en de beperkingen die daarbij gelden conform artikel 11.75, vijfde lid van het Bkl. Ook wordt ingegaan op artikel 11.75, zesde lid van het Bkl, waarin uiteengezet is wat er bij ministeriële regeling vastgesteld wordt, onder andere ten aanzien van gegevens over waarnemingen met betrekking tot kwetsbare soorten zoals de voorwaarden voor toegang tot deze gegevens en de wijze waarop belanghebbenden de beschikking kunnen krijgen over grote verzamelingen van openbaar beschikbare gegevens. Tot slot gaat paragraaf 3.6 in op artikel 10.36f van het Omgevingsbesluit dat regelt dat gedeputeerde staten van provincies en de Minister van LVVN de gegevens aan het natuurregister NDFF moeten aanleveren die zij zelf hebben verkregen en verzameld in het kader van natuurmonitoring en gegevensverzameling als bedoeld in artikelen 11.67, tweede lid en 11.69, tweede lid van het Bkl, voor zover het de dier- en plantensoorten betreft uit artikel 11.74 van het Bkl.

3.2 De soorten waarvan gegevens voor het natuurregister NDFF worden verzameld

Met toevoeging van artikel 11.74 aan het Bkl is geregeld van welke in Nederland waargenomen soorten de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving gegevens verzamelt. Qua vogels betreft dat alle soorten die van nature in het wild in Nederland voorkomen, zoals beschermd op grond van artikel 1 van de vogelrichtlijn (VR).[10] Voor de andere diersoorten en voor plantensoorten gaat het om te beginnen om waarnemingen in Nederland van die soorten die beschermd worden op grond van de habitatrichtlijn (HR).[11] Dit betreft de soorten waarvoor elke EU-lidstaat maatregelen in het kader van de instelling en instandhouding van Natura 2000-gebieden moet treffen, zodat de populaties duurzaam in stand blijven (bijlage II HR). Daarnaast betreft het de soorten waarvoor een strikt beschermingsregime voor elk exemplaar van die soort binnen zijn natuurlijke verspreidingsgebied geldt in de vorm van verbodsbepalingen. Dit beschermingsregime is vormgegeven door het verrichten van bepaalde handelingen in beginsel te verbieden, tenzij een afwijking (in Nederland bij omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit) is toegestaan overeenkomstig een strikt beoordelingskader. Het gaat dan onder meer om het plukken van planten, het doden of vangen van dieren of het verstoren van hun nesten (bijlage IV HR). Tot slot betreft het de soorten waarvoor lidstaten maatregelen moeten treffen om te voorkomen dat het aan de natuur onttrekken en de exploitatie van deze soorten ten koste gaat van hun behoud (bijlage V HR).

---

[10] Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010 L 20).

[11] Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992, L 206).

Naast waarnemingen van soorten die beschermd worden op grond van de VR en de HR, worden door de gemeenschappelijke regeling ook gegevens van waarnemingen in Nederland verzameld van strikt beschermde planten- en diersoorten op grond van het verdrag van Bern (bijlagen I en II)[12] en van trekkende, bedreigde diersoorten die beschermd zijn op grond van het verdrag van Bonn (bijlage I)[13], voor zover deze soorten niet onder de HR vallen. Voorts worden door de gemeenschappelijke regeling gegevens verzameld betreffende de waarnemingen in Nederland van de dier- en plantensoorten van bijlage IX bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dit betreft andere soorten waarvoor een omgevingsvergunningplicht geldt om deze te beschermen. Ook worden gegevens verzameld van de soorten van de rode lijsten. Op de rode lijsten staan verdwenen, (ernstig) bedreigde, kwetsbare en gevoelige planten en dieren in Nederland. De rode lijsten zijn een invulling van het Verdrag van Bern. Dat verdrag verplicht om bijzondere aandacht te besteden aan soorten die met uitsterven worden bedreigd of kwetsbaar zijn. Voor een groot deel gebeurt dat al met de VR en de HR. Voor soorten die niet onder die richtlijnen vallen, gebeurt dat met de rode lijsten.

Tot slot worden door de gemeenschappelijke regeling gegevens verzameld van waarnemingen in Nederland van onbeschermde soorten. Daarbij gaat het om in het wild levende dieren en planten van uitheemse soorten, verwilderde dieren en om dieren en planten van andere van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dan hierboven bedoeld en in de natuur in Nederland voorkomende schimmels, waaronder ook paddenstoelen en korstmossen.

De verzamelde gegevens bevatten in ieder geval de waargenomen soort en de locatie en datum van de waarneming. Er zijn grofweg twee stromen waarlangs natuurgegevens ingevoerd worden in het landelijk natuurregister NDFF: een publieke stroom en een private stroom. De publieke stroom bevat gegevens afkomstig van gedeputeerde staten van provincies en de Minister van LVVN. De private stroom bevat onder andere gegevens van soortenorganisaties, terreinbeherende organisaties, ecologisch adviesbureaus, vrijwilligers en burgers. De private stroom berust op private afspraken en vrijwillige aanlevering en is daardoor niet vastgelegd in deze AMvB; de beheerder van het natuurregister NDFF verzamelt wat hij ontvangt, maar er is geen wettelijke verplichting om die gegevens te verstrekken aan de beheerder.

3.3 Instelling en beheer van het natuurregister NDFF

Het landelijk natuurregister NDFF is, in vervolg op de private databank NDFF, nu ook structureel in wetgeving verankerd door toevoeging van artikel 11.75 aan het Bkl, dat voorschrijft dat er een landelijk natuurregister is, wat betekent dat het ook in stand moet worden gehouden. In datzelfde artikel wordt het beheer van het register belegd bij de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving zoals ingesteld door gedeputeerde staten van provincies, in de zin van artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Met het instellen van de gemeenschappelijke regeling is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de instandhouding en werking van het register op eenduidige wijze verankerd en niet over de provincies versnipperd. Dit is van belang, omdat de doelstelling van het natuurregister NDFF – het digitaal ontsluiten van natuurgegevens via een centraal register – geldt op landelijk niveau.

---

[12] Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke leefomgeving, Bern, 19 september 1979 (Trb. 1979, 175).

[13] Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, Bonn, 23 juni 1979 (Trb. 1980, 145 en Trb. 1981, 6).

3.4 Inhoud en kwaliteitsborging van het natuurregister NDFF

Het landelijk natuurregister NDFF bevat gegevens over in Nederland waargenomen dier- en plantensoorten. Er zijn ruim 250 miljoen waarnemingen van onder meer vogels, planten, insecten, zoogdieren, vissen, reptielen, amfibieën, paddenstoelen en mossen in het register opgeslagen. Dat betreft waarnemingen van alle soorten die worden genoemd in artikel 11.74 van het Bkl en qua gegevens in ieder geval de waargenomen soort en de locatie en datum van de waarneming (zie voor een uitsplitsing naar beleidsstatus van de verschillende dier- en plantensoorten ook paragraaf 3.2). Het natuurregister bevat geen persoonsgegevens.

Het natuurregister NDFF betreft een bundeling van honderden databestanden die door diverse, organisaties worden geleverd, vaak op basis van publiek-private samenwerking. De gegevens uit deze bestanden worden aangevuld met individuele, incidentele waarnemingen door particulieren. Het register wordt geregeld bijgewerkt met nieuwe waarnemingen, waardoor op elk moment de meest actuele gegevens aanwezig zijn. Wekelijks komen er gemiddeld 50.000 nieuwe waarnemingen binnen.

Er zijn verschillende manieren waarop waarnemingen in het natuurregister gezet kunnen worden. Waarnemingen die via Telmee, een invoerportaal van de soortenorganisaties, worden ingevoerd, gaan automatisch door naar het natuurregister NDFF. Waarnemingen die worden geregistreerd via Waarneming.nl worden aan het natuurregister toegevoegd als de waarnemer daarmee akkoord gaat.[14] Deze waarnemingen worden wekelijks ververst. Accounthouders van geautoriseerde organisaties kunnen gegevens invoeren via een eigen invoerportaal dat aan het natuurregister NDFF gekoppeld is.

De natuurdata in het natuurregister zijn grotendeels afkomstig van Waarneming.nl, soortenorganisaties, terreinbeheerders, ecologisch adviesbureaus en overheden. Jaarlijks worden er nieuwe samenwerkingen aangegaan om nieuwe bronnen aan te sluiten op het natuurregister NDFF. Metingen die gedaan worden voor het Subsidiestelsel Natuur en Landschap en de data die verzameld worden in het kader van het Netwerk Ecologische Monitoring komen ook terecht in het natuurregister NDFF. Bronhouders blijven zelf eigenaar van de natuurdata en stellen deze voor blijvend gebruik ter beschikking aan het natuurregister.

Natuurgegevens worden gestandaardiseerd opgeslagen in het natuurregister NDFF en dat gebeurt uitsluitend als deze voldoen aan het door de gemeenschappelijke regeling vast te stellen kwaliteitssysteem.[15] Conform dat kwaliteitssysteem zijn alle data in het natuurregister NDFF gevalideerd voordat ze beschikbaar komen, wat wil zeggen dat de waarschijnlijkheid van een waarneming is gecontroleerd.

Het valideren van ingevoerde data gebeurt eerst automatisch op soort, aantal, datum en locatie («autovalidatie»). Dit geldt voor ongeveer 90 procent van alle waarnemingen. Zo is de waarneming van een vlinder in december, terwijl deze alleen in augustus vliegt, onwaarschijnlijk. Onwaarschijnlijke waarnemingen worden ter controle voorgelegd aan soortexperts. Soortexperts maken deel uit van een validatieteam en beschikken over vergaande soortkennis. Als er twijfel is over een

[14] Waarneming.nl is onderdeel van Observation.org. Observation.org is een wereldwijd biodiversiteitsplatform voor burgerwetenschap en monitoring, opgericht in 2004.
[15] Artikel 11.75, vierde lid, van het Bkl.

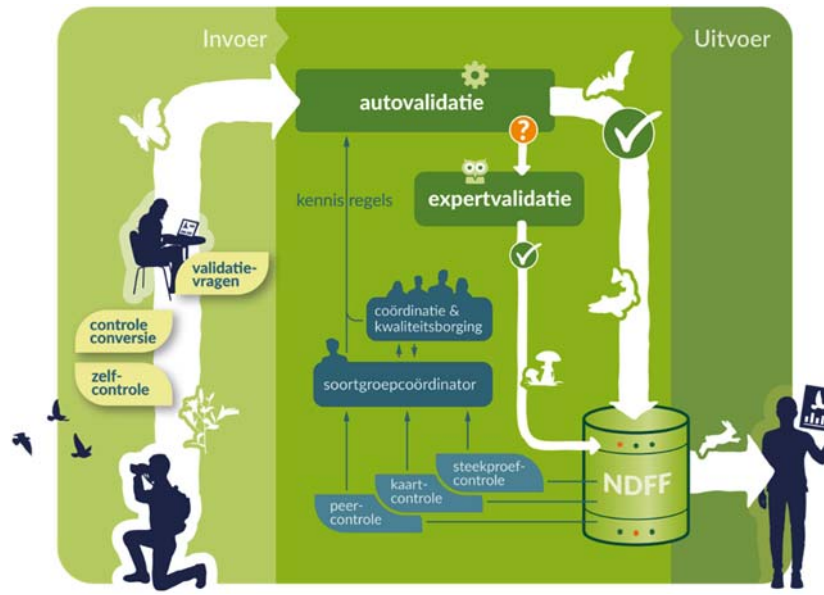
waarneming kunnen zij extra informatie opvragen bij de waarnemer. Verder stellen de experts de kennisregels voor autovalidatie op, en voeren ze steekproeven uit op al gevalideerde data. Voor elke soort staat in de kennisregels beschreven:

- wanneer de soort actief is (vliegperiode, bloeiperiode, vroegste en laatste dag in het jaar);
- de maximale afstand buiten het huidige verspreidingsgebied;
- het maximaal aantal exemplaren per waarneming.

Bronhouders worden daarnaast uitgenodigd om zelf het validatieproces te bespoedigen door:

- de data voor aanlevering inhoudelijk te controleren;
- te controleren of de conversie (vertaling) naar het natuurregister NDFF klopt; en
- tijdig te reageren als een soortexpert contact opneemt met vragen over waarnemingen.

In de volgende figuur is het kwaliteitssysteem schematisch weergegeven.

3.5 Toegang tot het natuurregister NDFF: beperkingen en voorwaarden

Uit het nieuwe artikel 11.75 van het Bkl volgt ook dat dat het landelijk natuurregister NDFF voor eenieder digitaal toegankelijk is. Bijna alle natuurgegevens zijn openbaar. Een klein gedeelte van de data is niet (volledig) beschikbaar voor iedereen, omdat het belang van het beschermen van deze gegevens zwaarwegender is dan het belang van openbaarmaking. Dit noemen we «beveiligde data». Het beleid hiervoor – het Open Data Beleid – is gebaseerd op relevante wet- en regelgeving op het gebied van natuur en privacy.[16] Dit is in januari 2025 vastgesteld door de toenmalige Staatssecretaris van LVVN en door gedeputeerde staten van provincies en gepubliceerd als bijlage bij de toen afgesloten tijdelijke bestuurlijke overeenkomst openstelling NDFF.[17]

[16] https://ndff.nl/natuurdata/open-data/opendatabeleid
[17] Stcrt. 2025, nr. 9635.

In het geval van kwetsbare soorten – ongeveer 2,5% van de natuurgegevens in het natuurregister NDFF heeft betrekking op zulke soorten – bestaat het risico dat het voortbestaan van de soort, of diens populaties, in Nederland wordt bedreigd bij openbaarmaking van waarnemingen. Om bedoelde of onbedoelde schade aan deze soorten te voorkomen, zijn deze natuurgegevens niet (volledig) openbaar (zie voor de verhouding met het Verdrag van Aarhus en de Wet open overheid paragraaf 4.3).

Om aan het Open Data Beleid invulling te geven is een afwegingskader opgesteld gebaseerd op internationale standaarden. Vervolgens is op basis hiervan een lijst met kwetsbare soorten[18] opgesteld door de organisaties betrokken bij het natuurregister NDFF. Deze lijst omschrijft de waarnemingen van welke taxa[19], in welke context, op welke wijze voor het publiek worden vervaagd of verborgen en met welke reden.

Een soort wordt uitsluitend opgenomen op de lijst kwetsbare soorten als de volgende criteria van toepassing zijn:

1. de soort loopt bij openbaarmaking van waarnemingsdata een groot risico op aantasting door menselijke activiteit; en
2. de soort heeft kenmerken die haar kwetsbaar maken voor aantasting; en
3. openbaarmaking van waarnemingsgegevens in het natuurregister NDFF vergroot het risico op aantasting.

Bij soorten die een risico lopen op aantasting door menselijke activiteit (criterium 1) is sprake van een specifieke aantrekkelijkheid voor mensen. Dergelijke soorten lopen een risico op verstoring door bijvoorbeeld natuurfotografen of op stroperij door verzamelaars of handelaars. Kenmerken die soorten kwetsbaar maken voor aantasting (criterium 2) zijn een lage reproductie, zeldzaamheid of een grote verstoringsgevoeligheid tijdens het broedseizoen. Openbaarmaking van waarnemingsgegevens in het natuurregister NDFF vergroot het risico op aantasting van een soort (criterium 3) uitsluitend als de detailgegevens, zoals de verblijfplaats, niet al elders publiek beschikbaar zijn. Als dergelijke gegevens wel al in detail gepubliceerd worden, dan heeft opname van de soort op de lijst kwetsbare soorten geen toegevoegde waarde.

Om het risico voor een soort te beperken kan ook een beperking worden ingesteld bij gerelateerde taxa. De betreffende taxa, context, wijze van beperking en reden zijn nader omschreven op de lijst kwetsbare soorten. De lijst kwetsbare soorten wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast op basis van de best beschikbare informatie. Het actuele afwegingskader staat in de toelichting bij de lijst.[20]

Met toevoeging artikel 11.75, vijfde lid is geregeld in welke gevallen de gegevens over waarnemingen met betrekking tot soorten van de lijst kwetsbare soorten vervaagd worden weergegeven en in welke gevallen deze gegevens compleet verborgen worden. Gegevens over waarnemingen worden vervaagd weergegeven als openbaarmaking van detailinformatie een structureel risico vormt op achteruitgang van een soort of diens populaties. In de meeste gevallen betreft het vervaging van de detaillocatie tot 1x1, 5x5 of 10x10 km-hokken afhankelijk van de soort in kwestie of de aard van de gegevens. Gegevens over waarnemingen worden verborgen als (gedeeltelijke) openbaarmaking een structureel risico vormt op het verdwijnen van een soort of diens populaties. Dit geldt

---

[18] https://ndff.nl/natuurdata/open-data/lijst-kwetsbare-soorten/

[19] Taxa zijn groepen organismen die volgens een taxonoom van andere groepen te onderscheiden eenheden vormen.

[20] https://ndff.nl/natuurdata/open-data/lijst-kwetsbare-soorten/

als een soort nieuw is of slechts één of enkele populaties heeft in Nederland en komt relatief weinig voor.

Voorbeelden van soorten die vervaagd worden weergegeven zijn het gentiaanblauwtje, de adder, en de breedbladige sponszwam. Het gentiaanblauwtje, een vlindersoort, is zeldzaam en geliefd bij fotografen. De vegetatie waar deze vlinder van afhankelijk is, is echter zeer gevoelig voor betreding. Daarom worden waarnemingen van gentiaanblauwtjes vervaagd weergegeven in 10x10 km-hokken. Waarnemingen van de adder worden weergegeven in 5x5 km-hokken. Deze waarnemingen worden vervaagd, omdat de adder veel last heeft van verstoring. Dit hindert ook de voortplanting. De breedbladige sponszwam is een in Nederland uiterst zeldzame paddenstoel. Waarnemingen worden vervaagd weergegeven in 1x1 km-hokken, omdat het gaat om een gevoelige, bedreigde soort met een risico op «twitchen» («soortenjagen» door mensen die bepaalde soorten willen zien). Een voorbeeld van een compleet verborgen soort is de dwergjuffer. Dit is de kleinste libellensoort van Europa. Deze soort is zeer zeldzaam en leeft in extreem kwetsbare vegetatie. Bij betreding wordt het habitat zodanig aangetast of vernietigd, dat de dwergjuffer niet meer kan voorkomen op die locatie.

De lijst met kwetsbare soorten maakt transparant voor welke soorten uitzonderingen gelden met betrekking tot de openbaarmaking van waarnemingen en vormt een integraal onderdeel van het Open Data Beleid van het landelijk natuurregister NDFF. De regels over de bekendmaking van de lijst met kwetsbare soorten worden verder uitgewerkt in de ministeriële regeling waarvoor de mogelijkheid wordt geboden in artikel 11.75, zesde lid, onder b, van het Bkl. In betreffende ministeriële regeling worden ook de voorwaarden opgenomen waaraan belanghebbenden moeten voldoen om wel toegang te krijgen tot de beveiligde (detail-) gegevens van waarnemingen van kwetsbare soorten.

Naast gegevens over waarnemingen met betrekking tot kwetsbare soorten is er een mogelijkheid in artikel 11.75, vijfde lid opgenomen om bij ministeriële regeling andere gevallen aan te wijzen waaronder gegevens over waarnemingen vervaagd of niet weergegeven kunnen worden, mocht dit in de toekomst nodig zijn.

Los van beperkingen qua toegankelijkheid van en voorwaarden voor toegang tot beveiligde gegevens van een selecte groep soorten, gelden er ook voorwaarden voor het ter beschikking krijgen van grote verzamelingen van openbare, niet-beveiligde gegevens uit het natuurregister NDFF. Dit wordt eveneens verder uitgewerkt in de ministeriële regeling waarvoor de mogelijkheid wordt geboden in artikel 11.75, zesde lid, onder d, van het Bkl.

3.6 Aanlevering gegevens door gedeputeerde staten van provincies en de Minister van LVVN

In het Omgevingsbesluit is met het nieuwe artikel 10.36f geregeld dat gedeputeerde staten van provincies en de Minister van LVVN de gegevens verstrekken aan de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving die in het kader van de monitoring en gegevensverzameling, als bedoeld in artikelen 11.67, tweede lid en 11.69, tweede lid van het Bkl, zijn verkregen. Dit geldt alleen voor de waarnemingen van soorten waarvan gegevens voor het natuurregister NDFF worden verzameld (zie paragraaf 3.2). Hieronder wordt uitgelegd om welke monitoring en gegevensverzameling het gaat.

In artikel 11.67, tweede lid van het Bkl staat dat de Minister van LVVN belast is met de uitvoering van de monitoring van de staat van instandhouding van de habitats en soorten. Het gaat qua soorten om de vogelsoorten van bijlage I bij de VR en de geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten. Daarnaast betreft het de dier- en plantensoorten van bijlagen IV en V bij de HR. Naast de structurele dataverzameling geven de Minister van LVVN en gedeputeerde staten van provincies soms losse opdrachten om specifieke informatie te verzamelen, bijvoorbeeld ten behoeve van natuurcompensatieprojecten. Ook de gegevens verzameld in het kader van losse opdrachten worden in de praktijk toegeleverd aan de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving ten behoeve van het landelijk natuurregister NDFF. Dit gebeurt op vrijwillige basis en is in het belang van de volledigheid van het natuurregister.

Artikel 11.69, tweede lid van het Bkl gaat over gegevensverzameling in het kader van het in artikel 3.9, vierde lid, van de Ow voorgeschreven programma met maatregelen om de wettelijke omgevingswaarden voor stikstof te realiseren en de instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden met voor stikstof gevoelige natuurwaarden te realiseren. Hierin wordt geregeld dat de bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van het beheerplan gegevens verzamelen over de ontwikkeling van de staat van instandhouding van de voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Dit is relevant voor het natuurregister NDFF, omdat habitats vaak een samenstelling zijn van diverse soorten. Deze gegevens zijn daarom van belang in het kader van deze AMvB en dienen, voor zover de genoemde bestuursorganen gedeputeerde staten van provincies en de Minister van LVVN zijn, aan de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving ter beschikking te worden gesteld. De andere bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van beheerplannen, namelijk de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Defensie, leveren hun data in de praktijk ook aan, maar dan op vrijwillige basis.

4. Verhouding tot andere wetgeving

4.1 De Financiële-verhoudingswet

Conform de vereiste van artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet wordt in deze paragraaf ingegaan op de financiële effecten van deze AMvB voor de provincies. In artikel 11.75, tweede lid, van de AMvB is de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving van de provincies aangewezen als beheerder van het natuurregister NDFF.

De totale jaarlijkse kosten voor het beheer van het natuurregister NDFF zijn geraamd op 5 miljoen Euro in 2025 en 6 miljoen Euro vanaf 2026. Het ministerie van LVVN en de provincies hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over financiering van dit jaarlijkse totaalbedrag. Het uitgangspunt daarbij is een verdeelsleutel van 20/80, te weten: 20% financiering door het ministerie van LVVN en 80% financiering door de provincies. De bijdrage van het ministerie van LVVN wordt geleverd middels een decentralisatie-uitkering aan het Provinciefonds. Dit is vastgelegd voor de periode 2025–2031. Voor 2032 en verder zal opnieuw in gezamenlijkheid met de provincies worden afgewogen hoe de middelen van het ministerie van LVVN naar de provincies overgebracht zullen worden.

4.2 De Wet open overheid en het Verdrag van Aarhus

Zoals reeds in paragraaf 3.5 is vermeld, kan informatie over kwetsbare soorten niet of vervaagd worden getoond in het landelijk natuurregister NDFF. De detaillocatie kan bijvoorbeeld vervaagd worden weergegeven. In zeer uitzonderlijke gevallen wordt de waarneming van een soort compleet verborgen. Ter bescherming van het milieu waarop deze natuurgegevens betrekking hebben, kan deze informatie niet openbaar worden gemaakt.

Indien aan de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving een verzoek om openbaarmaking van de niet-openbare gegevens wordt gedaan, vormt de Wet open overheid (Woo) het toetsingskader voor het uitzonderen van informatie. Gelet op het feit dat reeds ten tijde van de openstelling van de private NDFF en met het opstellen van het kader in dit besluit een bewuste belangenafweging heeft plaatsgevonden omtrent openbaarmaking (zie paragraaf 3.5), zullen naar verwachting met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, onderdeel g van de Woo de niet-openbare, beveiligde gegevens niet openbaar gemaakt kunnen worden. Deze uitzonderingsgrond is ontleend aan het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Verdrag van Aarhus). In artikel 4, vierde lid, onder h van dit Verdrag is opgenomen dat een verzoek om milieu-informatie geweigerd kan worden indien, de bekendmaking een nadelige invloed zou hebben op het milieu waarop de informatie betrekking heeft, zoals de voortplantingsgebieden van zeldzame soorten.

De openbaarmakingsbeslissing zal per concreet geval genomen moeten worden, waarbij onder meer het tijdsverloop sinds het registreren van de betreffende natuurgegevens meegewogen zal worden.

5. Lasten en andere effecten van de wijziging van het Bkl en Omgevingsbesluit

5.1. Regeldruk

Naar verwachting heeft deze AMvB geen negatieve effecten qua regeldruk voor burgers, ondernemers of andere professionals. De AMvB verplicht hen nergens toe en werkt juist faciliterend en lastenverlichtend. Immers, doordat de data uit het landelijk natuurregister NDFF voor iedereen toegankelijk is, kan daarop eenvoudig worden teruggevallen bij het in beeld brengen van mogelijke gevolgen van projecten in het kader van een vergunningplicht. Dit maakt voor initiatiefnemers meer gericht onderzoek mogelijk. Het Adviescollege Toetsing Regeldruk heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen gevolgen voor de regeldruk heeft.

5.2. Uitvoeringslasten en uitvoerbaarheid

Er is voor deze AMvB een Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) uitgevoerd. Uit de UDO blijkt dat de AMvB op twee terreinen uitvoeringsconsequenties heeft voor provincies. Dit betreft enerzijds het inrichten en beheren van een gemeenschappelijke regeling. Deze wordt in artikel 11.75, tweede lid, van het Bkl aangewezen als beheerder van het natuurregister NDFF. Anderzijds heeft het verstrekken van gegevens aan het natuurregister NDFF, zoals dat geregeld wordt in artikel 10.36f van de AMvB, uitvoeringsconsequenties. Deze laatste worden echter ingeschat als beperkt, aangezien dergelijke gegevens nu ook worden opgeslagen in een database. Het enige dat de AMvB regelt is dat ze (ook) opgeslagen worden in het landelijk natuurregister NDFF.

De uitvoeringsconsequenties van de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving vragen meer aandacht. Het gaat daarbij niet om het inrichten van de regeling, maar om het beheer ervan. Het aandachtspunt daarbij is de extra bestuurlijke drukte, procedures en administratie die het beheer van de gemeenschappelijke regeling met zich meebrengt voor de provincies. Dit kan tevens kostenverhogend werken. Tijdens het UDO-traject hebben provincies aangegeven dat het, om tegemoet te komen aan dit aandachtspunt, belangrijk is dat het ministerie van LVVN het beheer van het landelijk natuurregister NDFF structureel blijft financieren met 20%, conform eerdergenoemde, langjarige, bestuurlijke afspraken (zie ook paragraaf 4.1 inzake de Financiële-verhoudingswet).

Naast uitvoeringslasten, biedt de AMvB ook voordelen voor provincies. Zij hebben belang bij één centraal, publiek, toekomstbestendig natuurregister, omdat de ontwikkeling en het beheer van de natuur gedecentraliseerd is naar de provincies. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor een groot deel van de vergunningverlening op natuurgebied. Aangezien er nu diverse datasystemen naast elkaar bestaan die provincies moeten raadplegen om de juiste gegevens te krijgen voor de uitoefening van hun bevoegdheden, hebben zij baat bij één centraal, wettelijk verankerd, landelijk natuurregister. Dit leidt tot minder uitvoeringslasten.

6. Consultatie

Over onderhavig besluit heeft een internetconsultatie plaatsgevonden in de periode van 7 juli 2025 tot en met 31 augustus 2025. Er zijn in totaal vijf reacties binnengekomen, die allemaal openbaar zijn. De reacties zijn afkomstig van ProRail B.V., de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV), Stichting Stikstof Claim (SSC), Stichting SoortenNL en van een anonieme particulier. Twee van de vijf reacties zijn hetzelfde, namelijk die van de NMV en van SSC.

Er zijn geen bezwaren tegen de instelling van een landelijk natuurregister binnengekomen. Wel zijn er zorgen geuit over het algemeen functioneren van het natuurregister NDFF. Deze zorgen hebben bijvoorbeeld betrekking op het openbaar beschikbaar zijn van de locaties van waarnemingen in relatie tot de veiligheid op die locaties. Ook zijn er zorgen geuit over hoe het natuurregister gebruikt wordt door vergunningverleners in relatie tot externe werking en over de betrouwbaarheid van de waarnemingen in het natuurregister. Daarnaast zijn er oproepen gedaan ten aanzien van het functioneren van het natuurregister. Die gingen bijvoorbeeld over het wel of niet opnemen van bepaalde waarnemingen en over uitbreiding van het register met meer verzamelingen van gegevens.

De reacties hebben geen aanleiding gegeven om aanpassingen te doen in de AMvB. Wel hebben de indieners, doordat het aantal reacties gering was, schriftelijk of mondeling antwoord kunnen krijgen op hun inbreng.[21]

7. Parlementaire voorhang

Het ontwerp van dit besluit is op grond van artikel 23.5 van de Omgevingswet overgelegd aan beide kamers der Staten-Generaal. Deze voorhang heeft niet geleid tot reacties.

[21] https://www.internetconsultatie.nl/natuurregister/b1

8. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip nadat de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving in werking is getreden. Van de vaste verandermomenten en de minimuminvoeringstermijn wordt in overleg met de provincies afgeweken aangezien de NDFF reeds bestaat en dit besluit enkel de structurele verankering in de wetgeving betreft. Er is geen sprake van de noodzaak om bedrijfsvoeringsprocessen bij burgers of ondernemers anders in te richten. Het is in het belang van alle betrokken partijen dat dit besluit zo spoedig mogelijk in werking treedt om de transitie van de NDFF te volbrengen.

II. ARTIKELEN

Artikel I (Wijziging Besluit kwaliteit leefomgeving)

In hoofdstuk I, paragraaf 2 van deze nota van toelichting wordt ingegaan op de voorgeschiedenis van het landelijk natuurregister NDFF. In hoofdstuk I, paragraaf 3 wordt toegelicht hoe het natuurregister aansluit bij het stelsel van de Ow. De artikelen zijn gebaseerd op de artikelen 2.3, 2.24, 20.6 en 20.10 van de Ow.

In de artikelen 11.74 en 11.75 van het Bkl zijn de regels over het landelijk natuurregister NDFF opgenomen. In het nu aan het Bkl toegevoegde artikel 11.74 is bepaald welke gegevens het landelijk natuurregister bevat. Dit zijn onder meer de gegevens over de waarnemingen van flora en fauna die van nature in Nederland in het wild voorkomt. Het gaat niet alleen om de dier- of plantensoorten zelf, maar ook om de datum waarop en de locatie waar ze zijn waargenomen. Het betreft de soorten waarvoor een specifiek beschermingsregime geldt op grond van afdeling 11.2 van het Bal, maar ook de soorten op de rode lijsten en alle andere in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten. Eveneens zullen ten aanzien van waarnemingen van schimmels gegevens worden vastgelegd en van soorten die niet van nature in het wild in Nederland voorkomen en die soms juist een bedreiging zijn voor de inheemse soorten, zoals verwilderde dieren en dieren en planten van uitheemse soorten. Dit is van belang, niet alleen bij de aanpak door de overheid van de bestrijding van deze soorten, maar ook voor initiatiefnemers die moeten voorkomen dat zij deze soorten verder verspreiden. Verwezen wordt verder naar hoofdstuk I, paragraaf 3.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

De natuurgegevens, bedoeld in artikel 11.74, worden reeds verzameld en werden voor een groot deel vrijwillig aangeleverd aan de voormalige, private databank NDFF. Het met onderhavig besluit aan het Bkl toegevoegde artikel 11.75 voorziet erin dat de betrokken gegevens in een centraal aangewezen, openbaar toegankelijk, landelijk register worden vastgelegd. Dit in samenhang met het nieuwe artikel 10.36f van het Omgevingsbesluit (artikel II van dit besluit) dat regelt dat de genoemde bestuursorganen die bepaalde gegevens onder zich hebben, deze ook ten behoeve van het landelijke register moeten verstrekken.

In artikel 11.75, eerste lid, van het Bkl is bepaald dat er een landelijk natuurregister wordt ingesteld met dit besluit. Het natuurbeleid is gedecentraliseerd, maar het Rijk heeft een verantwoordelijkheid voor het internationale natuurbeleid en voor nationale, provincie-overstijgende zaken. De instelling van het landelijk natuurregister NDFF overstijgt het individuele provinciale niveau. In het tweede lid van artikel 11.75 van het Bkl is bepaald dat het landelijk natuurregister wordt beheerd door de

gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving die door de provincies is ingericht.

Artikel 11.75, derde lid, bepaalt dat de natuurgegevens, bedoeld in artikel 11.74, in het landelijk natuurregister NDFF worden opgenomen. De natuurgegevens die ontstaan vanuit opdrachten van het ministerie van LVVN of provincies in het kader van artikelen 11.67, tweede lid en 11.69, tweede lid, van het Bkl zullen ingevolge deze AMvB per definitie landen in het landelijk natuurregister. Andere natuurgegevens van het ministerie van LVVN en provincies of natuurdata van andere overheden, particulieren en private organisaties kunnen vrijwillig aan het landelijk natuurregister NDFF geleverd worden. De waarnemingen worden direct aangeleverd bij het natuurregister NDFF of eerst in andere systemen ingevoerd en vanuit deze systemen geleverd aan het natuurregister (zie verder, hoofdstuk I, paragraaf 3.4).

In het vierde lid van artikel 11.75 van het Bkl is bepaald dat de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving een kwaliteitssysteem vaststelt waaraan de gegevens in het landelijk natuurregister moeten voldoen. Op grond van artikel 2.24 van de Ow heeft het Rijk deze bevoegdheid om regels te stellen over de uitoefening van taken of bevoegdheden door de gemeenschappelijke regeling. Het systeem waarmee of de wijze waarop de gemeenschappelijke regeling dit borgt moet tot geloofwaardige gegevens leiden. Het is aan de gemeenschappelijke regeling om te bepalen hoe een dergelijke borging wordt vormgegeven en nader wordt ingevuld (zie hoofdstuk I, paragraaf 3.4 voor hoe dit in de praktijk werkt).

In het vijfde lid, eerste volzin, van artikel 11.75 is bepaald dat het register voor een ieder langs elektronische weg toegankelijk is. Hierdoor zijn waarnemingen van flora en fauna in Nederland op eenvoudige wijze inzichtelijk. Voor het raadplegen van gegevens over waarnemingen met betrekking tot kwetsbare soorten gelden beperkingen. Deze beperkingen zijn in het vijfde lid, onder a en b verder uitgewerkt. Het gaat daarbij om een uitzondering waarbij openbaarmaking een structureel risico vormt op de achteruitgang van de betreffende soort of hun populaties, in welk geval de gegevens vervaagd in het register worden weergegeven of wanneer openbaarmaking een structureel risico vormt op het verdwijnen van de soort en het een soort is die nieuw in Nederland is of slechts een beperkt aantal populaties in Nederland heeft, in welk geval de gegevens niet in het register worden weergegeven.

Daarnaast wordt de mogelijkheid onder het vijfde lid, onder c, opgenomen om bij ministeriële regeling andere gevallen aan te wijzen waarbij gegevens met betrekking tot waarnemingen van kwetsbare soorten vervaagd of niet worden weergegeven. De mogelijkheid daartoe is vervat in artikel 20.10, tweede en derde lid, van de Ow. Via ministeriële regeling wordt tevens aangegeven of deze gegevens vervolgens vervaagd of niet wordt weergegeven in het register zoals geregeld in artikel 11.75, zesde lid, onder a van het Bkl.

De waarnemingen van soorten die op de lijst met kwetsbare soorten staan, worden vervaagd of (in enkele gevallen) niet weergegeven, opdat risico's op aantasting voldoende zijn ondervangen. De regels over de bekendmaking van deze lijst met kwetsbare soorten wordt nader uitgewerkt bij ministeriële regeling (zesde lid, onder b). De gedetailleerde informatie over dergelijke waarnemingen is alleen raadpleegbaar voor belanghebbenden die voldoen aan de voorwaarden die zijn gesteld bij de ministeriële regeling conform het zesde lid, onder c.

Artikel 11.75, zesde lid, onder d, regelt de mogelijkheid dat grote verzamelingen van voor een ieder openbare natuurgegevens, als bedoeld in het vijfde lid, eerste volzin, beschikbaar kunnen worden gesteld aan de gebruiker langs elektronische weg. Aan de beschikbaarstelling van deze natuurgegevens worden voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden en werkwijze worden bij ministeriële regeling verder uitgewerkt. De mogelijkheid daartoe is vervat in artikel 20.10, eerste lid, onder b en derde lid, van de Ow.

Artikel II (Wijziging Omgevingsbesluit)

In artikel 10.36f van het Omgevingsbesluit (artikel II van dit besluit) zijn de regels over gegevensverstrekking aan het landelijk natuurregister NDFF opgenomen op grond van artikel 20.6, van de Ow. Hierin is geborgd dat gedeputeerde staten van provincies en de Minister van LVVN de natuurgegevens verstrekken aan de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving die zij in het kader van monitoring en gegevensverzameling hebben verkregen, voor zover het gaat om gegevens als bedoeld in artikel 11.74 van het Bkl. Welke monitoring en gegevensverzameling dit betreft is uitgewerkt in hoofdstuk I, paragraaf 3.6.

Artikel III (Inwerkingtreding)

Dit artikel regelt de inwerkingtreding. Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Op de inwerkingtreding van dit besluit is nader ingegaan in hoofdstuk I, paragraaf 8, van deze nota van toelichting.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen